

Všeobecné odporúčania pre štruktúru a obsah Interného krízového plánu

Tento dokument predstavuje komplexný rámec pre tvorbu krízového plánu pamäťových a kultúrnych inštitúcií. Prepája strategické riadenie, analýzu rizík a súčinnosť so záchrannými zložkami.

Tento dokument slúži ako univerzálna kostra, ktorú si každá múzejná či kultúrna inštitúcia môže prispôbiť svojim špecifickým podmienkam a budovám.

Cieľom tohto plánu je zabezpečiť, aby inštitúcia v momente krízy neimprovizovala, mala jasne podelené úlohy a dokázala efektívne komunikovať s externými zložkami IZS.

Nižšie je uvedený návrh všeobecnej štruktúry a obsahu, ktorý vychádza z metodických pokynov Ministerstva kultúry SR a medzinárodných štandardov (ICOM/UNESCO/ICCROM).

1. 9 krokov pri tvorbe núdzového plánu

Tvorba plánu by mala postupovať systematicky v 9 krokoch:

1. **Príprava a zber informácií** – zhromaždenie základných podkladov a dát.
2. **Analýza rizík a zraniteľností zbierky** – zhodnotenie zraniteľných miest.
3. **Prioritizácia** – klasifikácia statkov podľa dôležitosti a hodnoty.
4. **Spolupráca s Integrovaným záchranným systémom (IZS)** – nadviazanie kontaktov a koordinácia.
5. **Materiál a núdzové depozitáre** – zaobstaranie materiálu a určenie náhradných priestorov.
6. **Definícia zodpovedností a opatrení** – jasné rozdelenie úloh a postupov.
7. **Tvorba núdzových schránok a dokumentácie** – príprava kľúčových dokumentov na okamžité použitie.
8. **Informovanie a zaškolenie** – oboznámenie všetkých zamestnancov s postupmi.
9. **Pravidelné cvičenia a školenia** – testovanie a aktualizácia plánu v praxi.

2. Analýza rizík a zraniteľnosti

- **Identifikácia:** Súpis základných údajov, dispozičných plánov a kľúčových kontaktov.
- **Katalóg hrozieb:** Identifikácia lokálnych rizík (povodeň, požiar, výpadok energií, narušenie objektu, vojna).
- **Register rizík:** Analýza rizík nie je jednorazový dokument, ale priebežný cyklus. Odporúča sa hodnotiť pravdepodobnosť, dopad a **rýchlosť nástupu hrozby** (okamžitá, rýchla, postupná, dlhodobá).

3. Personálna matica a kompetencie

- **Krízový štáb:** Jasné menovanie osôb do funkcií (veliteľ, koordinátor, logista, hovorca).
- **Matica zodpovedností (RACI):** Rozdelenie úloh na vykonávateľov (R), zodpovedných (A), konzultovaných (C) a informovaných (I). Toto predchádza chaosu pri roztrieštenosti kompetencií.
- **Zastupiteľnosť:** Ku každej pozícii musí byť určený zástupca, dostupný aj mimo pracovného času.

4. Súčinnosť s IZS a bezpečnosť

- **Komunikačný plán:** Pravidelné odovzdávanie dispozičných riešení záchranným zložkám a pripravená stručná metodika pre veliteľa zásahu (hasiči nie sú experti na umenie).
- **Protokol utajenia (Informačná bezpečnosť):** Zamedzenie prístupu nepovoláných osôb k citlivým informáciám o lokáciách najvzácnejších predmetov a trasách presunu.

5. Plán obnovy a udržateľnosť

- **Pokrízová fáza:** Dokumentácia stavu (odovzdávacie protokoly) a konzervačný plán pre promptné ošetrovanie druhotne poškodených predmetov.
- **Udržateľnosť:** Pravidelná ročná revízia plánu a praktické simulačné cvičenia pre zamestnancov.